

GŁOS POMORZA

PISMO CODZIENNE

WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „WIEDZA” • ADRES REDAKCJI: GRUDZIĄDZ, UL. MAŁOGROBŁOWA NR. 2
TELEFONY: ADMINISTRACJA 1215, REDAKCJA 1319, DYREKTOR 1310 • DRUK: DRUKARNIA POMORSKIEJ „WIEDZA” NR. 7 W GRUDZIĄDZU

Rok 2

Grudziądz — piątek, dnia 13-go września 1946 r.

Nr. 209

Minister Rzymowski o polityce zagranicznej Polski

Półoficjalny dziennik „Monde” publikuje w dziale „Światowa dyplomacja w Paryżu”, pod tytułem: „Rzymowski, polski minister spraw zagranicznych, mówi nam o polityce zagranicznej swego kraju” obszerny wywiad z szefem naszej delegacji. Wywiad ten został udzielony przed wygłoszeniem mowy ministra Byrnesa. W sprawie podstawowych zasad polityki zagranicznej minister Rzymowski oświadczył między innymi:

„Pragniemy uczestniczyć w każdym wysiłku międzynarodowym, zmierzającym do konsolidacji pokoju i odbudowy gospodarczej świata. Stąd nasz pozytywny wkład w prace konferencji paryskiej. Sojusze zawarte przeciwko wspólnemu wrogowi, wypróbowane w wojnie, stanowią winny więź cementującą pokój. Wielkie mocarstwa ponoszą w tym względzie podobną odpowiedzialność, jak w czasie wojny. Sojusz polsko-radziecki stanowi zasadniczy czynnik naszej polityki zagranicznej. Nie ustajemy też w wysiłku utrwalenia jak najlepszych stosunków z sojusznikami na zachodzie”.

Na pytanie, co sądzi o postępie prac konferencji, minister Rzymowski odpowiedział: „Myślę, iż światowa opinia publiczna jest słusznie rozczarowana powolnością prac konferencji, którą hamują długie jałowe dyskusje. Prace mogłyby być przyspieszone, gdyby traktowano z większą ufnością punkty traktatu, przyjęte przez Radę ministrów spraw zagranicznych. Minister przypomniał też o zobowiązaniu powziętym przez mocarstwa anglosaskie w przedmiocie ochrony przez nie mienia państwa polskiego na ich terytoriach, oraz w sprawie ułatwienia powrotu do Polski znajdujących się za granicą Polaków.

„Muszę stwierdzić z żalem — dodał minister — że zobowiązania te są zbyt często zapominane. Za to klauzule Poczdamu, mówiące o wolnych wyborach w Polsce, są zbyt często wykorzystywane, jako próby ingerencji w wewnętrzne sprawy kraju. Normalizację życia w Polsce utrudnia obecność za granicą takich wojsk, jak Andersa, które tracą powoli charakter jednostek polskich, wcielając wielką ilość zagranicznych elementów faszystowskich, jak Ukraińcy b. dywizji „SS Galizien”, Ustasi, Czetników, Volksdeutsche, nawet Niemców.

Polska nie mogłaby zgodzić się na to, by jej problemy wewnętrzne rozstrzygano na terenie międzynarodowym, ani, by ktokolwiek uważał się za upoważnionego do mieszania się do jej życia wewnętrznego. Po uchwaleniu nowej ordynacji wyborczej na najbliższej sesji KRN wyznaczony zostanie termin wyborów.”

Na pytanie w kwestii stosunków polsko-czechosłowackich minister, mówiąc o przyjaźni obu krajów jako tradycji polskiej polityki zagranicznej, podkreślił znaczenie problemu niemieckiego i znaczenie zabezpieczenia się przeciwko odrodzeniu niemieckiego militarysty.

(PAP).

„SZPAK — 4” BĘDZIE PRODUKOWANY SERYJNIE

Warszawa. (SAP) — W najbliższym czasie Min. Komunikacji zamówi pierwszą serię polskich samolotów konstrukcji inż. Sołtyka „Szpak — 4” w ilości 10 sztuk.

Samoloty będą wykonane w Państwowych Zakładach Lotniczych

Mowa Byrnesa była szkodliwa dla Ameryki i świata — Ostre zarzuty polityków amerykańskich

Waszyngton. (SAP). Amerykańskie czynniki dyplomatyczne toczą ostry spór na temat mowy Byrnesa w Sztutgarcie, w szczególności zastanawiają się, czy ta mowa przyczyni się do cementowania jednego świata, lub dwóch różnych światów.

W debatach przeciwstawiają się sobie dwa obozy, z których jeden jest zwolennikiem pojednania w stosunkach ze Związkiem Radzieckim, przeciw drugiemu, który ewentualną współpracę ze Związkiem Radzieckim chce osiągnąć przez stosowanie śmiałych posunięć.

Zwolennicy twardego traktowania Niemiec ostro krytykują przemówienie Byrnesa. Podobnie ustosunkowują się zwolennicy pojednawczości w stosunku do Zw. Radzieckiego. Obydwie te grupy twierdzą, że Byrnes odstąpił od decyzji poczdamskiej i ich krytyka streszcza się w następujących punktach:

1) Byrnes powinien był zakończyć próby zbiorowego porozumienia czterech mocarstw w sprawie problemu jednoci gospodarczej Niemiec — skoro nie osiągnięto tego porozumienia stwierdzeniem, że zdecydowany jest na połączenie ame-

rykańskiej strefy okupacyjnej z innymi strefami, w których okupujące mocarstwa zechcą to uczynić.

2) niektóre jego wypowiedzi miały polityczne cele, t. j. pozyskanie narodu niemieckiego przeciw Związkowi Radzieckiemu.

3) rezultatem mowy może być skłonienie Zw. Radzieckiego do większej izolacji ekonomicznej i politycznej od krajów zachodnich.

Zwolennicy przemówienia i polityki Byrnesa, do których niewątpliwie zalicza się prez. Trumana i większość wyższych urzędników z departamentu stanu spraw zagranicznych, przyznają, że mowa ta jest odstępniem od decyzji poczdamskich.

Dekoracja zasłużonych generałów

Warszawa, 12. 9. — Dnia 11 września br. w gabinecie Marszałka Polski Michała Żymierskiego i w obecności jego zastępcy gen. dywizji Mariana Spychalskiego, odbyła się dekoracja zasłużonych w walce z najeźdźcą generałów Wojska Polskiego.

Uchwałą Prezydium KRN zostali odznaczeni Krzyżem Grunwaldu II klasy: generałowie Korczyc i Römmel. Generał broni Władysław Korczyc, szef sztabu generalnego Wojska Polskiego, szef sztabu I armii, którą kierował w czasie zdobycia Pragi, dowódca I armii w r. 1944, wysokie to odznaczenie otrzymał za zasługi bojowe przy wyzwoleniu stolicy.

Generał dywizji Juliusz Römmel zaś, dowódca armii w r. 1939 — za kierowa-

nie obroną Warszawy we wrześniu 1939 roku.

Krzyżem Grunwaldu III kl. odznaczony został generał brygady Bronisław Prugar-Ketling, dowódca II dywizji strzelców podhalańskich, za walkę we wrześniu 1939 r., a potem na ziemi francuskiej.

Marszałek Żymierski, dekorując osobście zasłużonych oficerów, powiedział: „Wszyscy walczyliśmy o jedną wspólną sprawę, o wyzwolenie Polski od niemieckiego najeźdźcy.” Marszałek zaznaczył dalej, że moment dekoracji nie jest przypadkowy i został obrany w przeddzień rocznicy zdobycia Pragi przez Wojsko Polskie w dniu 13 września 1944 r., oraz w nawiązaniu do walk wrześniowych żołnierza polskiego w r. 1939 r.

Z KONFERENCJI ŻYWNOSCIOWEJ

Przed utworzeniem światowego urzędu żywnościowego

Delegat polski przeciwko udziałowi Grecji pożyczki międzynarodowej

Kopenhaga (PAP). Konferencja Organizacji do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa ONZ postanowiła wystosować specjalne zaproszenia do Związku Radzieckiego i Argentyny, by państwa te zechciały wejść w charakterze pełnoprawnych członków do komisji, powołanej do zbadania projektu utworzenia Światowego Urzędu Żywnościowego. Jeżeli jednakże państwa te odrzucą tę propozycję, zostaną one zaproszone do wejścia w skład komisji w charakterze członków nadzwyczajnych. Skład komisji został ostatecznie uzgodniony. Sprawa ta była rozpatrywana przez grupę delegatów, którzy wysunęli wniosek, aby komisja składała się z 10 członków w następującym składzie: Australia, Belgia, Brazylia, Kanada, Chiny, Kuba, Dania, Francja, Indie, Holandia, Filipiny, Polska, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Związek Radziecki i Argentyna.

Na siedzibę komisji zaproponowano Londyn, Paryż, Waszyngton lub Genewę.

W dalszym ciągu dyskusji delegat grecki wyraził zastrzeżenia co do sprawozdania złożonego przez misję, która przebywała w Grecji. W sprawozdaniu tym misja stwierdza, że Grecja mogłaby

zmniejszyć swe spożycie. Delegat polski również skrytykował sprawozdanie misji odnośnie co do punktów, w których zaleca się przyznanie Grecji pożyczki międzynarodowej. Delegat polski zaznaczył, że Grecji nie powinno być przyznane prawo pierwszeństwa przy otrzymaniu takiej pożyczki.

Uzgodnienie sprawy odszkodowań za śmierć pasażerów samolotu amerykańskiego w Jugosławii

Waszyngton (PAP). Rząd jugosłowiański — oświadczone w tutejszych kołach miarodajnych — uzgodnił swe stanowisko z rządem Stanów Zjednoczonych w sprawie odszkodowań z tytułu śmierci pasażerów samolotu amerykańskiego w czasie katastrofy nad teryt. Jugosławii w ubiegłym miesiącu.

Obóz dla Niemców

Warszawa (SAP). Na pustych placach koło pływalni na Stadionie Wojska Polskiego przy ulicy Czerniakowskiej, założono obóz dla jeńców niemieckich, zatrudnionych przy odbudowie naszego miasta.

Jeńcy są zakwaterowani w dużych namiotach. Obecnie zatrudnieni są przy urządzeniu obozu i budowie baraków dla kuchni i składów.

Depesza premiera Beela

do tow. Premiera Osóbki-Morawskiego

Warszawa. (SAP). Premier Osóbka-Morawski otrzymał z Hagi depeszę następującej treści:

„Proszę przyjąć Panie Premierze moje pełne uznania podziękowanie za Pańskie bardzo serdeczne pozdrowienia z okazji naszego święta narodowego i wierzyc w moje braterskie uczucia dla Polski i zaufania co do jej przeznaczenia.

Bell — Prezes Rady Ministrów.”

Z kongresu

szwedzkiej młodzieży socjalistycznej

Sztokholm. Dnia 29 sierpnia zakończony został w Sztokholmie Kongres Młodzieży Socjal-Demokratycznej. W ramach kongresu premier szwedzki P. A. Hansson wygłosił dłuższą mowę programową.

Na Kongresie był również obecny delegat Polski z OM TUR Wojciechowski. Na zakończenie Kongresu Prezydium podziękowało delegatowi Polski w serdecznych słowach za przybycie na Kongres i przekazało za jego pośrednictwem pozdrowienia dla Polskiej Młodzieży Socjalistycznej. (PAP)

Krótkie wiadomości

MOST KIERBEDZIA

Warszawa, 11. 9. Prace przygotowawcze do odbudowy mostu Kierbedzia w Warszawie postępują szybko naprzód. Ogólny koszt odbudowy i przebudowy mostu Kierbedzia obliczony jest na około 1/4 miliarda zł.

DARY BELGIJSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA DLA POLSKI

Bruksela. Na dworcu w Brukseli przekazano dary belgijskiego Czerwonego Krzyża dla Polski, które odjechały wraz z siódmym repatrianckim transportem kolejowym do kraju. Dary belgijskie przeznaczone dla sześciu szkół powszechnych w Białostoku. Składają się one z 10 wagonów żywności, odzieży, obuwi, materiałów piśmiennych i lekarstw. Przekazanie darów nastąpiło w obecności naczelnego dyrektora belgijskiego Czerwonego Krzyża p. Drossarta oraz przedstawicieli władz polskich, którzy żegnali jednocześnie repatriantów powracających do Ojczyzny. (PAP)

KRÓL NIEMIECKICH OSZUSTÓW

Berlin. Jeden z największych berlińskich czarnogieldziarzy, B. arkus Boe, okazał się mistrzem swojej „sztuki”. Zdolał on w krótkim czasie zarobić na świecach i papierosach 1.321.000 marek, dostać się do więzienia i... wykupić się za 100.000 marek. (PAP)

Z radością witamy poprawę stosunków polsko-czeskich

Warszawa, 12. 9. — Posel Czechosłowacji w Warszawie, minister pełnomocny, Józef Hejret, udzielił wywiadu przedstawicielowi „Dziennika Polskiego”, w którym zaznaczył, na

wstąpił, że opinia publiczna zarówno w Czechosłowacji, jak i w Polsce powitała wiadomość, donoszącą, że najbliższy okres przyniesie decydującą zmianę w całokształcie stosun-

Odbieramy częściowo skradzione przez Niemców maszyny

Warszawa, 12. 9. — W ramach prac biura rewindykacji i odszkodowań wojennych, znajduje się w drodze do kraju z Austrii 40 wagonów maszyn i urządzeń rozmaitych fabryk. Z terenu Czechosłowacji nadeszło 5 wagonów maszyn.

Ze strefy amerykańskiej w Niemczech nadeszło ostatnio 30 obrabiarek, odnale-

zionych w Hanowerze — własność f-my B-cia Borkowscy.

Fabryka kabli w Ożarowie odnalazła ogółem 60 wagonów swych maszyn.

Ponadto w czasie przeprowadzonych poszukiwań natrafiono na 4 skrzynie, zawierające spisy maszyn zrabowanych w Polsce i rozmieszczonych w 36 fabrykach na terenie Niemiec.

SEDZIOWIE PRZED WIELKĄ DECYZJĄ

Pałac w Norymberdze pilnie strzeżony

Norymberga. (SAP) — Ołbrzymi Pałac Sprawiedliwości w Norymberdze, który był pełen ruchu w ciągu 9-ciu miesięcy, od tygodnia ma niezwykle wygląd. Nad pałacem zawisła cisza, pełna oczekiwania ważnych postanowień. Od zakończenia rozpraw publicznych ośmiu sędziów krajów sojuszniczych urządza codziennie, by do dnia 23 września powziąć decyzję o losie zbrodniarzy wojennych i członków organizacji hitlerowskich. Sędziowie zbierają się za salą posiedzeń — w sali obrad. Sala ta posiada takie same urządzenia techniczne do transmitowania i tłumaczenia na trzy języki, jak sala posiedzeń. Jedynymi osobami, którym pozwolono uczestniczyć na zebraniach sędziów,

są tłumacze przystępli. Jeśli zachodzą poważne różnice zdań, sędziowie zbierają się na nadzwyczajnych posiedzeniach w nocy. Wszystkie wejścia do sali obrad są pilnie strzeżone.

Rekordowe zbiory w Ameryce

Waszyngton (PAP). Amerykański departament rolnictwa podał do wiadomości, że ostateczne obliczenia przeprowadzone w dniu 1 września, potwierdzają uprzednie przewidywania, iż tegoroczne zbiory są najlepsze w historii Stanów Zjednoczonych.

Chcą wygrać Niemców

„Neues Deutschland” opublikowało odezwę Związków Zawodowych, skierowaną do niemieckiego świata pracującego. Odezwa ujawnia fakt, że siły reakcyjne, podkopujące dzieło odbudowy, dążą do rozbicia jedności robotniczej oraz do wygrania narodu niemieckiego przeciw sowieckim władzom okupacyjnym.

„Nowa propaganda przeciwsowiecka w otwartej i ukrytej formie posługuje się tymi samymi środkami i metodami, jak reakcja po pierwszej wojnie światowej

przeciw Sowietom

i podczas hitlerizmu. Każda propaganda przeciwsowiecka była i jest reakcyjna. Na jej mętnych falach Hitler doszedł do władzy, a nasz naród został popchnięty do wojny przeciw Sowietom. Propaganda przeciwsowiecka zmierza do tych samych celów.”

W dalszym ciągu odezwa deklaruje zdecydowaną wolę związkowców zachowania pokoju. (ZAP).

ków czesko-polskich, z najwyższym zadowoleniem. Powołując się na fakt, że Czechosłowacja ma najdłuższą granicę z Polską — poseł Hejret stwierdził, że sąsiedztwo to jest trwałym czynnikiem, który szczególnie dominuje w polityce zagranicznej. Identyfikacja naszych zainteresowań — mówił poseł Hejret — wykazuje najlepiej potrzebę wspólnej obrony przed ekspansją niemieckiego imperializmu. Obrona przeciwko temu stała aktualnym niebezpieczeństwem jest jednym z głównych celów naszej polityki, a także fundamentem, łączącym braterstwo i przyjaźń obu naszych państw!”

Z kolei poseł Hejret przypominał, że Praga i Warszawa w całokształcie swej polityki przywiązuje wielkie znaczenie do sojuszu ze Związkiem Radzieckim, oraz do sojuszu z innymi narodami słowiańskimi, dążąc równocześnie do utrzymania przyjaznych stosunków ze wszystkimi demokratycznymi narodami świata, przede wszystkim zaś z USA, Anglią i Francją.

Wspomniawszy o bliskich stosunkach kulturalnych, poseł Hejret zaznaczył następnie, że Czechosłowacja i Polska uzupełniają się również w dziedzinie ekonomicznej. Przez Czechosłowację bowiem prowadzi drogi, po których przelata cały polski eksport do środkowej Europy, na bliski wschód, a także częściowo do państw zachodnich. Przez Polskę zaś prowadzą główne szlaki do Związku Radzieckiego i do portów bałtyckich. Poseł Hejret widzi także poważne możliwości w wzajemnej współpracy w dziedzinie przemysłowej.

Duże znaczenie dla wzajemnego zblżenia będzie miał niewątpliwie rozwój turystyki.

Włosko-amerykański układ handlowy

Rzym (SAP). Układ handlowy włosko-amerykański został podpisany przez ministra pełnomocnego Stanów Zjednoczonych, Bommera i Picarmo Corbino — włoskiego ministra skarbu.

Układ przewiduje odstąpienie Włochom nadwyżki zapasów amerykańskich, znajdujących się we Włoszech, ogólnej wartości 568 milionów dolarów. W rze-

czywistości jedna część tego materiału już została odstąpiona rządowi włoskiemu i Stany Zjednoczone żądają tylko zapłacenia 160 milionów dolarów za nadwyżkę zapasów, rzeczywiście pozostająca do zbycia.

Niespodziewana wizyta króla Egiptu w Turcji

Stambuł. (SAP) — Przyjazd króla Egiptu Faruka do Turcji był niespodzianką dla władz tureckich. Prócz przedstawicieli lokalnych, nikt nie wziął udziału w uroczystościach powitania króla. Dopiero na wiadomość, że

król Egiptu przebywa na ziemi tureckiej, minister spraw zagranicznych Seğal i adiutant prezydenta Republiki udali się na wybrzeże, by przywitać króla Faruka. Przepuszczają, że król Faruk uda się w najbliższych dniach do Ankary i Stambułu. Okręt, którym król przybył do Turcji, opuścił już wody tureckie.

DAR PRAWNIKÓW FRANCUSKICH

Dla Stowarzyszenia Prawników Polskich

Paryż. (SAP) — W czasie pobytu w Paryżu pułkownika Mariana Muszkata, wiceprezesa Najwyższego Sądu Wojskowego i Szefa Polskiej Misji Wojskowej, sekretarza Narodowego Związku Pracowników Francuskich p. Joe Nordmann przekazał dla Polskiego Stowarzyszenia Prawników Demokratów dar w postaci hektografowanego egzemplarza organu francuskich prawników z Ruchu Oporu, P. Nordmann jest jednocześnie jednym z czołowych organizatorów pierwszego powojennego Międzynarodowego Kongresu Prawniczego oraz członkiem Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Francuskiej.

SS-man, kat krematorium Majdank, aresztowany

Katowice (SAP). W ręce organów bezpieczeństwa wpadł członek SS Piotr Dalecki, który pełnił na terenie obozu Majdanka funkcję pomocnika w oddziale krematorium. Na stanowisku tym Dalecki wstąpił się jako wyjątkowo okrutny kat, pastwiący się w najwyższym stopniu nad przydzielonymi mu do pracy więźniami. Ma on na sumieniu wiele osób, przy czym większą część stanowią dzieci i niemowlęta, spalane żywcem w piecach. Daleckiego rozpoznano ostatnio w Bytomiu i osadzono w więzieniu.

Pięciu uciekło, jeden powiesił się. Zbrodniarze hitlerowscy wiedzą co czeka ich w Polsce

Warszawa (SAP). Z ostatniego transportu 77 niemieckich zbrodniarzy wojennych, wydanych Polsce z amerykańskiej strefy okupacyjnej (jeszcze przed Zebrzydowicami), spod eskorty amerykańskiej udało się uciec czterem przestępcom.

Jeden, świadom swych zbrodni i tego, co go czeka, gdy stanie przed polskim wymiarem sprawiedliwości — skorzystał z chwili nieuwagi straży i powiesił się.

Pozostali zbrodniarze zostali obecnie osadzeni w więzieniu cieszyńskim, skąd w najbliższych dniach, po rozdzieleniu ich na grupy, przewiezieni będą do kilku więzień w kraju. Część zbrodniarzy osadzona będzie w więzieniu Mokotowskim.

Zwracają Niemcom skonfiskowane fabryki

Erfurt (ZAP). W powiatach Erfurt, Weimar, Gotha, Armstadt i Apolda zostały dotychczas skonfiskowane majątki i fabryki zwrócone dawnym właścicielom, o ile byli oni tylko tak zwanymi „nominalnymi” członkami partii hitlerowskiej. Jak donosi Dziennik „Thueringer Volk” (nr 97), oddawaniu temu nadano charakter wielkiej uroczystości.

Podwyższenie racji żywnościowych w Niemczech

Hamburg (ZAP). W angielskiej strefie okupacyjnej w 29 okresie przydziałowym racje żywnościowe będą podwyższone o 500 gr chleba i 250 gr innych środków odżywczych. Przydziały specjalne w wielkich miastach w ilości 200 kalorii dziennie, będą dalej zachowane tylko w formie przydziałów chleba, a nie mięsa i tłuszczu, jak dotychczas.

Stuttgart (ZAP). We francuskiej strefie okupacyjnej po ostatnim podwyższeniu racji chleba z 250 na 300 gr nastąpi dalsza podwyżka do 350 gr chleba dziennie.

MIROSLAW BEZLUDA.

Z powrotną falą na zachód

Powieść współczesna

44

Wreszcie zmożeni snem — zasnęli. Wkrótce Dziurdziński chrapał jakby ktoś grał na organach, a kierownik, nie chcąc poddać się snu... drzemał, kiwając głową w dół i w górę, w takt kół jadącego pociągu.

Sonia i Stefan jednak nie śpiąc, cichym szeptem rozmawiali... Od czasu do czasu rozmowę ich przerywał cichy śmiech Soni, lub pieszczotliwy, cichy, niski głos Stefana.

Wreszcie i Sonia usiłowała... usnąć, oparłszy głowę o ramię Stefana, a on, zwróciwszy głowę w kierunku jej twarzy, swymi ustami dotykał jej policzka.

Upewniwszy się oboje, że jadący z nimi są we śnie pogrążeni, zetknęli się swoimi ustami, a oddawszy się upojeniu, zapomnieli prawie o tym, że jadą w pociągu...

Otworzył się przed nimi jakiś nieznanym im dobry świat, świat ludzi, którzy błakając się, chociaż młodzi, skołatani przeżyciami... znaleźli siebie i myśli ich sploły się we wspólnym zrozumieniu.

Dobrze im było...

Nawet nie spozbili się, gdy zaczęło świtać.

Nasytzeni pieszczotami... u wrót poranku... lekko zasnęli.

Ale niedługo trwał ten ich pozorny prawie sen. Pociąg opuściwszy już dawno teren, który do 1939 ro-

ku należał do naszego Państwa, wjechał na jakąś małą stacyjkę, bez budynków, na której stały już dwa inne pociągi. Jeden z trasą wytkniętą na południowy wschód, z różnymi pasażerami, a drugi z repatriantami, dążącymi tak jak i ich na Zachód, ale w kierunku północno-wschodnim, na Mazury.

Ludzie zobaczywszy, że pociąg stanął, zrazu nie śmiało, potem coraz liczniej, aż wreszcie — upewniwszy się, że na tej stacji pociąg ich dłużej postoi — wylegli z niego na dobre.

Jedni pobiegli nabrać wody, inni, zbyt śmiały, udali się nawet do pobliskich domów w poszukiwaniu mleka, lub tego, czego im najbardziej było potrzeba.

Pociąg stał już dobrą godzinę. Ci, którzy zdobyli wodę, a których w czasie podróży nauczyła potrzeba, matka wynalazków, jak można napędzić ugotować kawę, czy też jakąś strawę, porozpalali małe ogniska i gotowali, spiesząc się.

Inni tymczasem gwarzyli, lub uzupełniali wymiennym handlem — z powodu tego, że nie było tu żadnych handlujących — swoje braki. Ten odstąpił sąsiadowi parę papierosów za zapalki, tamten znowu dał jakiemuś mężczyźnie parę kostek cukru za dwa papierosy, jakaś kobieta dała drugiej trochę soli za szklankę mleka, a inna znowu sporo kartofli za trochę tłuszczu.

Dokonywana wymiana nie stała nieraz w żadnym stosunku do rzeczywistej wartości... wymienionego artykułu, lecz każdy szukał czego potrzebował i dawał to, czego miał więcej, lub bez czego mógł się obyć.

Wszyscy jednak zdradzali jedno tylko zainteresowanie, wspólne im wszystkim, a mianowicie... kiedy pociąg ruszy i kiedy będą już na miejscu.

Ale pociąg stał jak zaklęty. Mówiono, że czekał na inny pociąg, z którym tu ma się minąć. Byli i tacy, którzy już mówili, że zawiadowca stacji odebrał telefoniczną wiadomość, iż transport ma pójść w innym kierunku, gdyż tam, gdzie jadą, jest tylu przesiedleńców, że nie mają ich gdzie pomieścić. Ludzie chodzili, kręcili się niespokojnie i narzekali.

Gdy wszyscy byli już przygotowani na to, że długo tu jeszcze czekać będą, pociąg nagle, chociaż powoli, zaczął ruszać. Znajdujący się przed pociągiem rzucili się do wagonów, wskakując do nich w ruch, przy czym powstał tumult i krzyk. Pociąg tymczasem, pożartowawszy jakby ze swymi pasażerami — zatrzymał się.

Teraz dopiero wszyscy, którzy oddalili się cokolwiek, widząc, że pociąg ruszył, pędzili za nim. Dotarłszy do niego, powchodzili do swych wagonów.

Zajawszy swoje miejsca, pociąg ruszył w drogę.

Po pewnym czasie, zajęci rozmową, zbliżali się do Słupska. Z dala już wynurzyły się kontury domów i większych budowli. Pociąg długim gwizdem oznajmił wszystkim jadącym, że za chwilę nastąpi już kres ich wędrówki. Po chwili wolnej jazdy, wreszcie stanął.

Jadący jeszcze nie byli pewni, czy są już na miejscu i wychylając się z drzwi wagonów, spoglądali na czoło pociągu. Wyglądając zauważyli, że z pierwszych wagonów ludzie zaczęli już wychodzić.

Teraz dopiero wszystko wysypało się z pociągu, wyciągając z niego swe toboły.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Obrady kierowników Pow. Biur Rolnych w Szczecinie

W Szczecińskiej Izbie Rolniczej odbyła się konferencja kierowników powiatowych Biur Rolnych. Na obrady przybyli przedstawiciele Związku Samopomocy Chłopskiej, woj. Wydziału Planowania i Koordynacji, pełnomocnik akcji zniwnej, przedstawiciele partii politycznych i inni. Stwierdzono niedostateczny stan inwentarza. Podkreślono odpowiedzialność roli, jaką spełnia Komisja rozdziału inwentarza. Następnie omawiana była sprawa usprawnienia kontroli w pow. Biurach Rolnych.

Omówiono zagadnienia oświaty rolniczej, walki ze stonką ziemniaczaną, preliminarza budżetowego na rok 1937/38 i ziarna na siew zbóż kwalifikowanych. Przy omawianiu sprawy planowanych nowych szkół rolniczych, referowane było zalecenie współpracy z Wydziałem Oświaty Rolniczej przy Wojew. Urzędzie Ziemi i z Kuratorium Szkolnym.

Dalej poruszone zostały sprawy gimnazjów i liceów ogólnoroślniczych, obejmujących hodowlę, ogrodnictwo itp. (ZAP).

Przejelismy największą stocznie

Szczecin (ZAP). W Szczecinie władze polskie przejmują od władz radzieckich największą z miejscowych stocznia okrętowych pod nazwą „Odra”. Stocznia ta znajduje się na nadbrzeżu odrzańskim oraz na wyspie „Okrętowej Górnej”. Na nadbrzeżu odrzańskim znajduje się część urządzeń stocznia, na wyspie przy specjalnym kanale jest ślip. W kanale tym jest zatopiony ponton-dok, przy pomocy którego wydobywa się na powierzchnię statki do naprawy. Pierwszą więc pracą będzie wydobywanie tego pontonu-doku i naprawa jego, by mógł służyć potrzebom

w Szczecinie

stocznia. Z pontonu statki przesuwa się na betonową pochylnię, która znajduje się na wyspie i tam statek się naprawia.

By stocznie uzupełnić niezbędnymi narzędziami, otrzymaliśmy również warsztaty mechaniczne „Gollnow”. W warsztatach tych znajdują się obrabiarki i inne potrzebne maszyny. Stocznia „Odra” w połączeniu z przejętymi warsztatami będzie mogła przeprowadzać remonty statków. Stocznie przejmują Zjednoczenie Stocznia Polskich.

Zagranica interesuje się produkcją polskiego przemysłu

Warszawa (PAP). Polska produkcja przemysłowa budzi coraz większe zainteresowanie na rynku europejskim. Ilustracją tego jest sprawozdanie organizatorów polskiego stoiska na targach w Sztokholmie, które odbywały się w czasie 24 sierpnia do 1 września br.

Mgr. Szlaczynski, dyrektor Międzynarodowych Targów Poznańskich, który z ramienia Ministerstwa Żegluga i Handlu Zagranicznego zorganizował polskie stoisko na Targach w Sztokholmie, udzielił przedstawicielom prasy szeregu informacji na temat osiągnięć polskiego przemysłu na terenie Targów.

Jeśli chodzi o polskie stoisko, to specjalnym zainteresowaniem cieszył się przemysł metalowy, a przede wszystkim wanny, których zapotrzebowanie dla

Szwecji w obecnej chwili dochodzi do miliona sztuk. Wannami zainteresowały się oprócz Szwecji także Włochy, oraz Południowa Afryka.

Maszyny przedziałnicze, obrabiarki, maszyny do gwintowania, rury wodociągowe, okucia, śruby itp. znajdowały dużo reflektantów. Ponadto duże zainteresowanie budziły pendzle, szczecina i szkło laboratoryjne. Z produkcji włókienniczej reflektowano przeważnie na makaty, plusze, materiały meblowe i welury oraz inne wyroby bawełniane.

Model polskiego pociągu węglowego zyskał duże uznanie u szwedzkich obserwatorów. Interesowano się również naszą porcelaną, a także dopytywano się o forniery i dykty.

Z posiedzenia Rady Bezpieczeństwa

Nowy Jork (PAP). Rada Bezpieczeństwa kontynuowała we wtorek wieczór rozważanie skargi ukraińskiej, złożonej przeciwko Grecji, przy czym wysłuchała deklaracji ukraińskiego ministra spraw zagranicznych Manuilskiego. Przedstawiciel Ukrainy oświadczył między innymi:

„Jeżeli mniejszości w Grecji i Indonezji są prześladowane i jeżeli stosuje się dyskryminację w południowej Afryce, to obowiązkiem członków Narodów Zje-

dnoczonych jest, zwrócić na te rzeczy uwagę Rady Bezpieczeństwa. Tak Ukraina rozumie swe obowiązki względem Narodów Zjednoczonych.”

Odpowiadając na oskarżenia greckie pod adresem komunistów, minister Manuilski podkreślił wielkie zasługi komunistów dla wyzwolenia zwycięstwa i stawiania oporu najeźdźcy. Tylko w Hiszpanii, Portugalii i Grecji — stwierdził mówca — prowadzona jest dotychczas polityka antykomunistyczna.

Wicedyrektor UNRRA o konieczności dalszej pomocy Polsce

Praga (PAP). Bawiący w Paryżu zastępca generalnego dyrektora UNRRA, R. Jackson przyjął w ubiegły poniedziałek dziennikarzy zagranicznych, których poinformował o przebiegu swej podróży służbowej po Europie. Jackson oświadczył, że to, co widział w Polsce, na Ukrainie i w innych krajach Europy wschodniej, przekonało go niezbicie o konieczności kontynuowania pomocy dla tych krajów, najbardziej dotkniętych wojną. Nie wyobrażam sobie życia zniszczo-

nej Warszawy bez tej pomocy — oświadczył Jackson. Dlatego walczyć będę ze wszystkich sił o to, aby po zakończeniu działalności UNRRA, co nastąpić ma w styczniu lub lutym przyszłego roku, zapewniona została pomoc tym państwom, które jej najbardziej potrzebują.

O konieczności tej pomocy, starać się on będzie przekonać ONZ na podstawie argumentów, zdobytych w podróży po Europie.

Bombardowanie sześć miejscowości za porwanie agenta brytyjskiego

Londyn (PAP). Agencja Reutersa donosi z New Delhi, że w związku z porwaniem majora Donalda, brytyjskiego agenta politycznego, gubernator Waziristanu, prowincji granicznej w północno-zachodnich Indiach, zażądał od ludności odszkodowania. Żądanie to spotkało się z odmową. W konsekwencji zbombardowano sześć miejscowości. Zostały one zresztą uprzednio ewakuowane tak, że ta

akcja karna wyrządziłaby jedynie szkody materialne, gdyby nie przypadkowe trzy ofiary w ludziach.

Czyżby poprawa?

Berlin (ZAP). W Berlinie daje się zauważyć lekki zanik przestępczości, o ile chodzi o zbrodnie. W sierpniu popełniono w Berlinie 11 morderstw, wobec 15 w lipcu i 24 w czerwcu.

Zagadnienie melioracyjne Pomorza

Potrzeby melioracyjne województwa pomorskiego są bardzo duże. Z ogólnego obszaru około 700 tysięcy hektarów, wymagającego melioracji, zmeliorowano do września 1939 roku około 175 tysięcy ha.

Na skutek zaniedbania urządzeń melioracyjnych podczas okupacji, należałoby obecnie zmeliorować około 400 tysięcy ha gruntów ornych i 125 tysięcy ha łąk oraz przeprowadzić konserwację na obszarze około 50 tysięcy ha. Prace te przeprowadzone zostaną w okresie 50-ciu lat. W ramach trzyletniego planu odbudowy gospodarczej kraju, na Pomorzu mają być wykonane następujące prace: ochrona 6.000 ha gruntów przed powodzią, przez wykonanie ochronnych wałów wiślanych; regulacja rzek i kanałów dla odwodnienia 3.500 ha gruntu, drenowanie gruntów rolnych i konserwacja urządzeń melioracyjnych w obrębie 320

spółek melioracyjnych i na 50-ciu rozparcelowanych majątkach.

„Deutschland erwache“

Olštyn (ZAP). W ubiegłą niedzielę na stacji kolejowej Wartenbork miał dłuższy postój pociąg prowadzony przez obsługę niemiecką, która przy akompaniamencie harmonii śpiewała różne pieśni niemieckie, między innymi „Deutschland erwache”.

Przechodzący Niemcy uśmiechali się zdawkowo do wykonawców i tym sposobem wyrażali swe zadowolenie.

Czas najwyższy położyć kres bezczelności niemieckiej.

Z Pomorza

BYDGOSZCZ.

— Odznaczenie zasłużonych robotników. Zjednoczenie Przemysłu Motoryzacyjnego Wielkiego Pomorza, oddział rowerowy w Bydgoszczy, wykonało plan produkcji sierpniowej w wysokości 110 proc. Stanowi to 140 proc. w stosunku do produkcji czerwcowej br. Za wydatną pracę szeregu robotników zostało odznaczonych krzyżami zasługi.

TORUŃ.

— święto kolejarza. Kolejarze toruńscy obchodzili uroczyste dzień wypuszczenia z warsztatów kolejowych w Toruniu setnej wyremontowanej lokomotywy. Z okazji tej uroczystości wojewoda pomorski ob. Wojciech Wojewoda wręczył 50 odznaczeń za ofiarną pracę najbardziej zasłużonym kolejarzom. Równocześnie odbyło się otwarcie nowoczesnie urządzonego przedszkola, strzelnicy oraz świetlicy i biblioteki ZKK. Otworzono także przystań wioślarską KKS „Pomorzanin”. Cały ten piękny dorobek zawdzięczają kolejarze toruńscy wyłącznie własnej ofiarności i pracy.

ŚWIĘTO KOLEJARZY POMORSKICH

Setny parowóz po gruntownym remoncie

Toruń (SAP) — W niedzielę, 8 września br. obchodzili kolejarze pomorscy w Toruniu swoje wielkie święto. W tym dniu wypuszczono z warsztatów kolejowych w Toruniu setny parowóz grulownie wyremontowany. Otwarto nowoczesnie urządzone przedszkole, wzniesione sumptem i staraniem ZKK w Toruniu. Dla wyrobienia żołnierskiego kolejarzy otwarto strzelnicę. Dla przeniesienia pracy kulturalnej i oświatowej uruchomiono świetlicę i bibliotekę, posiadającą 1000 książek, przeważnie zebranych przez bractwo kolejarzów.

836.320,6 ton wyniósł obrót

Gdyni i Gdańska w sierpniu?

Gdańsk (ZAP). Obroty towarowe Gdyni i Gdańska w miesiącu sierpniu br. wyniosły ogółem 836.320,6 ton. Z cyfry tej na Gdynię przypada 415.448,9 ton — import wyniósł 166.814 ton, eksport — 248.634,9 ton. Gdańsk miał obrót 420.871,7 ton, w tym importu — 166.897,8 ton i eksportu — 253.973,9 ton.

Prasa szwedzka wystąpiła z dużą sympatią i uznaniem wystąpienie Polski na Targach w Sztokholmie.

Organizatorzy Targów przygotowują obecnie udział Polski na Targach w Czechosłowacji, które odbędą się w czasie od 15 do 22 września br.

Złot byłych więźniów politycznych w Sztutthofie

Gdańsk (ZAP). W Sztutthofie odbył się złot kilku tysięcy byłych więźniów politycznych z całego województwa gdańskiego w ramach „Tygodnia Obrońców Gdańska”. Uroczysta Msza św. została odprawiona przy ołtarzu polowym zbudowanym na dachu niezniszczonego przez Niemców krematorium — miejscu kaźni kilkudziesięciu tysięcy ofiar wszystkich narodowości. Przy częściowo uszkodzonym piecu krematoryjnym delegacje byłych więźniów złożyły wiele wienców. W miejscu tym zostały odprawione egzekwie i uroczyste poświęcenie tego jedyne w swoim rodzaju cmentarza. Po przemówieniach ustawiono na terenie obozu wielki brzozywy krzyż. Uroczystość ta miała charakter wstrząsającej manifestacji dla uczczenia pamięci zamęczonych współtowarzyszy niedoli, a zarazem strasliwego potępienia zbrodniarzy, którzy byli twórcami tej kaźni.

Cele i zadania T. U. R.

III.

TUR prowadzi rozmaite formy oświaty dla dorosłych, stara się przyjąć z pomocą i radą fachową wszelkim poczynaniom w tej dziedzinie. Organizuje Domy Kultury, teatry, prowadzi kina, zakłada Uniwersytety Powszechne, Uniwersytety Niedzielne, kursy zawodowe i ogólnokształcące, biblioteki i czytelnie, bursy; urządza imprezy teatralne i kinowe, koncerty i wycieczki, kieruje świetlicami, udziela rad i wskazówek zespołom samokształceniowym, wydaje i kolportuje prace popularno-naukowe i artystyczne, podręczniki i czasopisma. TUR prowadzi wreszcie szeroką pracę dokształceniową, pragnąc w jaknajszerszym czasie odrobić wielkie luki w oświacie ludowej, które są skutkiem okupacji i prześladowań kultury polskiej oraz trwającej dziesiątki lat przed wojną klasowej polityki burżuazji, pozbawiającej lud oświaty.

TUR podejmuje się aktywnie uczestniczyć w odbudowie polskiej kultury narodowej, walczyć ze zniszczeniami moralnymi, spowodowanymi okupacją, z antysemityzmem, alkoholizmem, przesadami i nieświadomością wszelkiego rodzaju.

TUR stoi na straży interesów kulturalnych mas robotniczych i prowadzić będzie walkę o pełną laicyzację szkoły państwowej i prywat-

nej na wszystkich szczeblach, o całkowitą jej demokratyzację i upowszechnienie.

W całej swej pracy TUR mając na widoku dalekie cele, nie traci z pola widzenia problemów bieżących, które niesie chwila dzisiejsza, tworzenie państwa demokracji ludowej. Widzi on bowiem w wiedzy i kulturze najświeższą broń przeciw ciemności i reakcji społecznej. Stara się też na każdym odcinku działalności swojej wiązać z życiem bieżącym. Naswielając naukowo czołowe zagadnienia społeczne i polityczne naszej epoki, TUR szerzy w masach robotniczych właściwe zrozumienie nurtu dzieł współczesnych, daje odbudowę do poważnej i skutecznej pracy organizacji politycznych i zawodowych.

TUR wychowuje świadomych, aktywnych, kulturalnych i ideowych działaczy-budowniczych nowego społeczeństwa TUR jednocząc oświatowców, inteligentów i masy robotnicze, podnosząc poziom i wiedzę tych ostatnich, współdziała w likwidowaniu przepaści między pracą umysłową i fizyczną. Poglądając oświatę i kulturę TUR przyspiesza budowę bezklasowego społeczeństwa, w którym każdy człowiek będzie mógł wykorzystać swoje osobiste wartości, nie znając nędzy, wyzysku i ciemności.

W najbliższym czasie
ukaze się
nakładem
Spółdzielni Wydawniczej
„WIEDZA”

»NAPOLEON«

TARLE

3 Tomy

— Mecz bokserski KS „Zjednoczeni” Bydgoszcz i RKS TUR Grudziądz, odbędzie się w sobotę, dnia 14 bm. a nie jak mylnie podano, w niedzielę dnia 15 bm.

Sekretarz RKS TUR, wz. Cichaszewski Adam

— Zebranie Cechu Szewskiego odbędzie się w poniedziałek, dnia 16. 9. 46 r. o godz. 18-ej w lokalu Izby Rzemieślniczej. Na porządku obrad sprawa przydziału skóry. Obecność wszystkich członków konieczna.

— Nieprawdziwe wieści. Komunikat Aprozacji i Handlu Nr 191. Wobec rozsiewanych wieści, jakoby pobranie cukru na kupon Nr 11 warty żywn. I kategorii na m-c wrzesień uniemożliwiało w przyszłości prawo do pobrania paczek żywnościowych. Wydział Apr. i Handlu komunikuje, że wieści te są bezpodstawne i że w tym kierunku nie ma żadnych miarodajnych zarządzeń. Sposób i czas pobrania paczek poda Wydział Apr. i Handlu do ogólnej wiadomości po otrzymaniu zarządzeń od władz nadrzędnych.

NA ODNOWIENIE FARY

Wezwani przez lokatorów domu Sobieskiego 15, składają lokatorzy domu przy ul. Sobieskiego 22 kwotę 770.— zł i wzywają do dalszego kucia łańcucha lokatorów zamieszkałych przy ul. Kilińskiego Nr 1, 3, 5, 9, 11, 2, 8, 10, 12.

*

Wezwany kapitan Poczwardowski Julian składa na odbudowę kościoła w Małym Tarponie kwotę 50 zł — i wzywa do kucia dalszego łańcucha Ryszarda Gumieńskiego ul. Ks. Kujota 67, i Bernarda Krefta sklep spożyw. ul. Pilsudskiego.

ZE SPORTU

Nie lekceważyc publiczności

KKS „WISLA” — KS RUCH (PE-PE-GE 3:0)

Z Zadowoleniem notowaliśmy poszczególne rozgrywki o mistrzostwo miasta, które przyniosły szereg pięknych widowisk piłkarskich. Organizacyjnie stały na wysokim poziomie i wzbudziły kasę Komitetu Odbudowy Boiska Sportowego. Wiadomo bowiem, chodzi tu o dobro wszystkich klubów. Niestety z ubolewaniem stwierdziliśmy, że pod koniec zawody te przyniosły pewien niesmak. W niedzielę n. p. nie stawiała się drużyna Milicyjnego Klubu Sportowego, zawiadając dopiero około godziny 15-ej organizatorów imprezy, że nie jest w stanie wystawić swego kompletu. Publiczność rozgrywczo domagała się zwrotu pieniędzy i to całkiem słusznie. Widz płaci

WSZYSTKIM KLUBOM MIEJSCOWYM przypomina Komitet Odbudowy Boiska o moralnym obowiązku wykonania prac przynajmniej raz w tygodniu. Ostatnio roboty na boisku zostały przez większość klubów zaniechane. Prosimy Zarządy poszczególnych organizacji, ażeby czuwały nad wykonaniem tego obowiązku i każdorazowo wysyłały jednego członka Zarządu, któryby dopilnował, ażeby praca posuwała się naprzód. Odpowiednich wskazówek udzieli stróż boiska Rzeszotarski. Przede wszystkim nam sportowcom powinno należeć by boisko zostało jaknajrychlej odbudowane. Nie oglądajmy się na innych, tylko podejmijmy pracę sami, gdyż boisko przede wszystkim służyć będzie sportowcom.

TERMINARZ ROZGRYWEK DUŻYCH A-KLASOWYCH I JUNIORÓW W GRUDZIĄDZU

Wydział Gier i Dyscypliny Pom. OZPN rozpisal nowy terminarz rozgrywek o mistrzostwo klasy A, oraz juniorów. Dnia 29 bm. godz. 13.30 juniorzy Wisły i Gwiazdy-Bydgoszcz oraz o godz. 15-ej A-klasa Wisła-Gwiazda, 13. 10. br. godz. 12.30-ta juniorzy, godz. 14-ta A-kl. RKS-Orleń Włocławek, 20. 10. br. godz. 12.30 juniorzy, godz. 14-ta A-klasa Wisła-Brda Bydgoszcz, 27. 10. br. godz. 12.30 juniorzy godz. 14-ta A-klasa Wisła-Chojniczanka Chojnice, 10. 11. br. godz. 12.30 juniorzy, godz. 14-ta A-klasa GKS-Wisła Grudziądz, 17. 11. br. 12.30 juniorzy godz. 14-ta A-klasa GKS Gwiazda Bydgoszcz.

Pieczątki

wykonuje

Drukarnia Pomorska

Nie damy ziemi skąd nasz ród

Grudziądz manifestuje w obronie Ziemi Odzyskanych

Manifestacja, jakiej byliśmy świadkami w ubiegłą środę, była naprawdę imponująca.

Śmiało rzec można, że tak wspaniałego przebiegu wiecu Grudziądz już długo nie widział. Sala Tivoli — dosłownie nabitą — niestety nie mogła wszystkich pomieścić, tak, że duża ilość manifestantów pozostała poza drzwiami.

Wiec zagał w imieniu Rady Związków Zaw. tow. Szalucki, wskazując na doniosłość jego znaczenia jako przyłączenie się do głośniego protestu całej Polski przeciwko wystąpieniu Byrnesa w sprawie naszych granic zachodnich. My wiemy — mówił tow. Szalucki — że zjednoczone Niemcy, to nowa wojna, to powtórzenie realizacji odwiecznego „drangu” na wschód.

Następnie główny referat wygłosił sekretarz W. K. P. R. major Kuligowski, który w pięknym, treściwym przemówieniu naszkicował zagadnienie Ziemi Odzyskanych i znaczenie ich dla Polski. Mówca zdemaskował perfidną grę anglosaskich mężów stanu, którzy stając dziś w obronie Niemiec, wyrządzają wielką krzywdę nie tylko nam, lecz czynią to również wbrew opinii ich własnych narodów, których synowie nie po to polegali w walce z faszystem, by dać mu możliwość do odrodzenia się i ponownego wtrącenia świata w odmet lez i krwi.

W imieniu P. P. S. przemawiał tow. Borg, podkreślając nasze pragnienie do pokojowego rozwoju, a zarazem zde-

cydowaną wolę do odparcia wszelkich zakusów na nasze granice zachodnie, które nie są żadną linią demarkacyjną, a ustalonym już faktem.

Ob. Konarkowski w im. Stronictwa Demokratycznego stwierdza, że wiara w zwycięstwo naszej sprawy jest niewzruszona i potępia wrogię stanowisko wobec Polski, przedstawiciela narodu, o którego wolność walczyli Kościuszko i Pułaski. Mogły żołnierzy amerykańskich i tzy opłakujących ich matek wzywają do czujności wobec Niemiec.

Nie boimy się bomb atomowych ni pogroźek — woła ob. Kamiński, przedstawiciel Polskiego Związku Zachodniego. Nie tylko nie oddamy Ziemi Odzyskanych, lecz wysuwamy żądanie zwrotu Łużyc.

Specjalnie gorąco powitano przedstawiciela Wojska Polsk. por. Szczurkowski, który podkreślając, że dla tych co na trzecie pytanie w referendum

odpowiedzieli „nie”, nie ma miejsca w kraju. Przemówienie swe zakończył stwierdzeniem, że w sojuszu z bratnią Armią Czerwoną nie oddamy ani piędzi ziemi polskiej.

Jako ostatni z mówców zabrał głos w imieniu Miejskiej Rady Narod. tow. Zarzycki, który po zanalizowaniu mowy stuttgarckiej Byrnes'a wskazuje, że Europa i cały naród polski walczy o trwałą pokój. Dokonane fakty — postawienie stopy żołnierza polskiego nad Odrą i Nysą, oraz zaludnienie Ziemi Odzyskanych przez trzy i pół miliona Polaków — dają nam gwarancję, że sprawa polska zwycięży. Okrzykiem „Niech żyje Polska niepodległa i suwerenna z granicami nad Odrą, Nysą i Bałtykiem” — zakończył tow. Zarzycki swe przemówienie.

Na zakończenie wiecu tow. Szalucki odczytał poniższą

REZOLUCJE

„Społeczeństwo zniszczonego miasta Grudziądz, zebrane na wielkim wiecu manifestacyjnym w dniu 11. 9 br protestuje przeciwko jakimkolwiek chęciom naruszenia naszych granic zachodnich. Historyczne prawa Polski do Ziemi Odzyskanych są powszechnie znane i od praw tych nigdy nie odstąpimy. Zdając sobie w zupełności sprawę z tego, że odbudowa silnych Niemiec — to pewna droga do nowego podboju przez odwiecznych podpalaczy świata, to groźba utraty zdobyczości dla świata pracy w nowych demokracjach — przyrzekamy, że tak jak dla odbudowy kraju nie szczędzimy wysiłków i ofiar, tak też w obronie naszych granic zachodnich popierać będziemy poczynania Rządu Jedności Narodowej wszystkim tym czym rozporządzamy, aż do złożenia ofiary z życia naszego włącznie. A skuteczne odparcie wszelkich zakusów na całość Polski Ludowej widzimy w ścisłym i trwałym sojuszu państw słowiańskich, a szczególnie z Związkiem Radzieckim.

Rezolucję zaakcentowano i przyjęto burzą długo niemilkających oklasków. W podniosłym nastroju odśpiewano „Ro-

ta” zakończyła manifestację patriotycznego Grudziądz.

Czy masz już w swej bibliotece książkę

J. Dąbrowskiego

„Na zachód od Zanzibaru” ??

Spółdzielnia Wydawnicza „WIEDZA”

Reprezentacja młodych graczy

Celem zasilenia rezerw do reprezentacyjnego składu wyłoni się w najbliższym czasie na wniosek Maliszewskiego podczas posiedzenia Wydziału Gier i Dyscypliny reprezentację młodych graczy w wieku do lat 22, którzy może już w bieżącym sezonie rozegrają pierwsze swoje spotkanie. Obserwatorem na Grudziądz został wyznaczony członek Zarządu Pom. OZPN ob. Maliszewski. Z początkiem przyszłego roku przewiduje się dla wspomnianego zespo-

łu specjalny obóz kondycyjny w Kruszwicy. Wszyscy chłopcy od lat 14-tu, noszący się z zamiarem rozpoczęcia gry w piłkę nożną, mogą się zgłosić po godzinie 18-ej w piątek, dnia 13 bm. w Sekretariacie GKS-u, przy ul. Mickiewicza (naprzeciw Pow. Komendy Milicji Ob.). Lekkoatletyczne mistrzostwa miasta odbędą się dnia 22 bm. Treningi odbywają się w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17-ej na boisku miejskim.

Pasy skórzane

każdej długości i szerokości
kupuje

Drukarnia Pomorska „Wiedza” Nr 7
Grudziądz, ul. Małogrobowa 2

NUTY na fortepian i skrzypce kupuje szkoła muzyczna, ul. Ogrodowa 35 (519)

FUTRO karakułowe jak nowe, średnia figura, sprzedam. Oferty pod nr 253 (526)

DOM bez placu nadający się do rozbiórki z pierwszorzędnym budulcem, sprzedam w całości lub częściami. Wiadomość pod nr 254

SPRZEDAM tapczan, krzesła, fotele. Stara 22 mieszkanie 4 (523)

Potrzebny pomocnik krawiecki. Antoni Sołobodowski, Pierackiego 4 (515)

EKSPEDIENTKA poszukuje pracy. Wiadomość pod nr 252 (521)

DOBOROWE ZESPOŁY MUZYCZNE na wszelkie imprezy stawia: Związek Zawodowy Muzyków, Grudziądz. Prezes, ul. Focha 18 m. 2 (525)

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę wojskową RKU Toruń, nr 2016, dowód osobisty i urzędowe dokumenty, na nazwisko Józef Brzeziński, Lisnowo, pow. Grudziądz. (520)

UNIEWAŻNIAM zgubione wszelkie dokumenty osobiste, na nazwisko Aleksandrowicz Franciszka, ul. Wiślana 7 (524)

UNIEWAŻNIAM dowód osobisty, kartę rejestracyjną na nazwisko Zakrzewski Mieczysław, zamieszkały Tolkomit, ul. Królewiecka 8.

ELBLĄG

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód osobisty oraz inne dokumenty, na nazwisko Rułkowska Maria, Elbląg, ul. Czarnieckiego 5.

UNIEWAŻNIAM opis mienia, na nazwisko Bujwid Stanisław, Elbląg, Warecka 14.

UNIEWAŻNIAM skradzioną kartę RKU nr. 650, karty żywnościowe, kartę odzieżową, zameldowanie, metrykę urodzenia, na nazwisko Borucki Jan, Elbląg, Marszyńskiego 27.

UNIEWAŻNIAM skradzioną legitymację partyjną, wydaną w Elblągu, zrzeczenie z majątku, książeczkę wojskową oraz inne dokumenty, Majka Mieczysław, zam. Starówka, gmina Jurandowo.

UNIEWAŻNIAM dowód osobisty, kartę rejestracyjną oraz inne dokumenty na nazwisko Larma Józef, Elbląg, Nadskarpie 28.

UNIEWAŻNIAM zgubione zaświadczenie stałe, metrykę urodzenia, oraz świadectwa szkolne na nazwisko Tokarski Jan, Elbląg, ul. Grunwaldzka 217.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę RKU, na nazwisko Niedźwiecki Marian, ur. 24. 12. 26 r., zam. Elbląg, Zagonowa 17.

UNIEWAŻNIAM kartę RKU wydaną w Elblągu na nazwisko Rykaczewski Stanisław, Elbląg, Słoneczna 20.

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty, kartę RKU na nazwisko Arnold Ludwig, Elbląg, Mirosławiecka 6.

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód osobisty, kartę rejestracyjną, karty żywnościowe, oraz inne dokumenty na nazwisko Brokos Jan, Elbląg, ul. Grochowska 3g.

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód osobisty, dokumenty na zajęcie gospodarstwa i dzierżawy, Kornacki Kazimierz, zamieszkały Kamienica, pow. Elbląg.

POSZUKUJE fryzjerki, Dondolewski Tadeusz, Elbląg, Królewiecka 131.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną, na nazwisko Sendecki Zygmunt, Elbląg, Brzeska 26.

Redaguje Kolegium — Sekretariat czynny od godz. 9—16-tej. — Redaktor nac. przyjmuje od godz. 11—12.

CENY OGŁOSZEN: Drobne za wyraz 8 zł, dla poszukujących pracy i rodzin. 3 zł. Tłusty druk 100% drożej. Zwykle za tekstem 12 zł. za 1 mm jednołamowy, w tekście 20 zł. za 1 mm jednołamowy. Nekrologi 8 zł. za 1 mm jednol. Komunikaty organizacyj. zawodowych i społ. (w tekście) 2 zł. za wyraz. Za terminowe ogłoszenie nie przyjmuje się odpowiedzialności. Abonament miesięczny 50 zł.

Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca; — Artykuły nadesłane, a nie zamów. nie będą honorowane